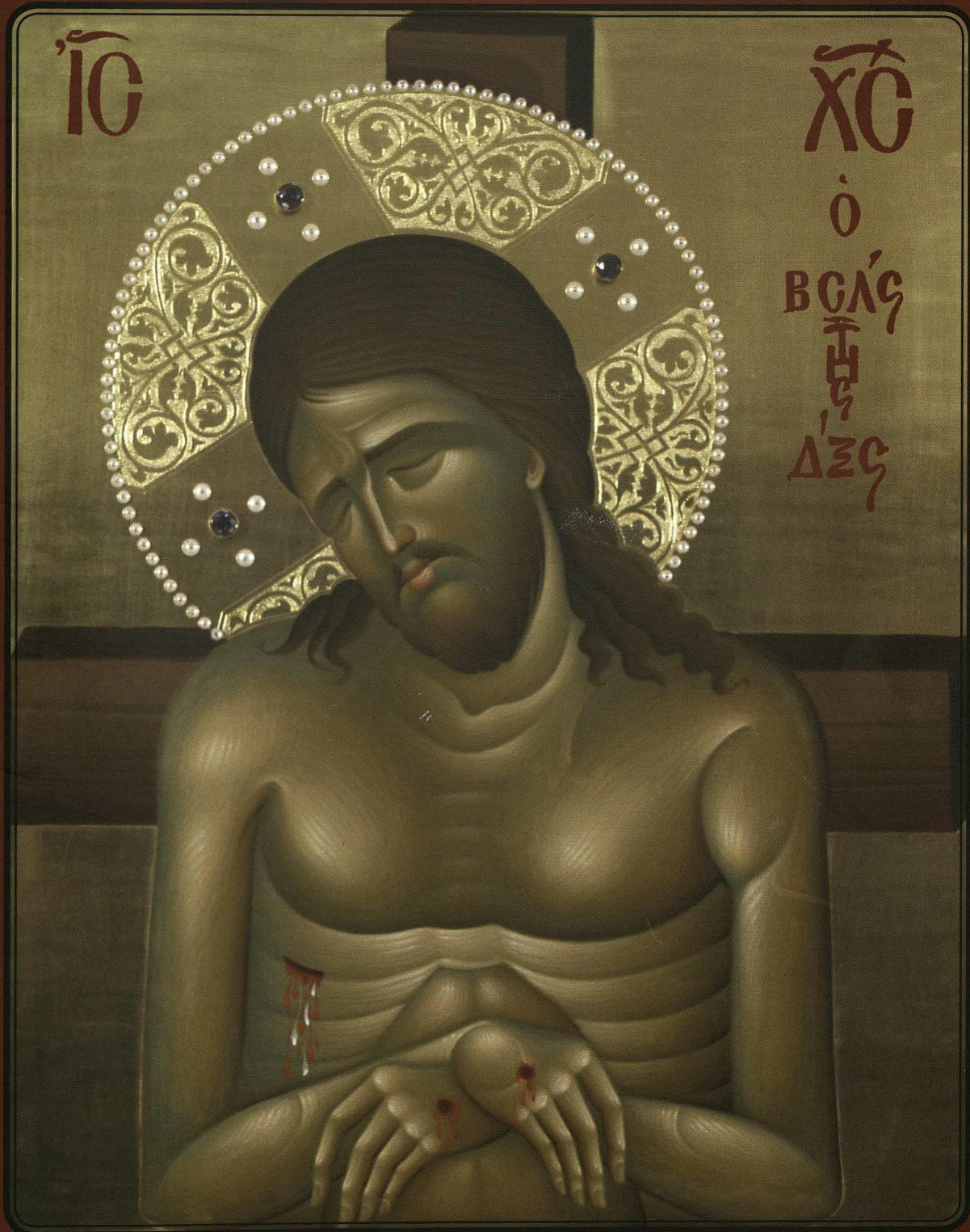

ΠΑΡΑΚΛΗΤΗ

Μουσική, ἡ προαιώνια τέχνη

του κ.Στέλιου Πισή

Η μουσική, σάν τέχνη, είναι ἴσως ἡ ἀρχαιότερη ἀπό τίς καλές τέχνες -γλυπτική, ζωγραφική, ἀρχιτεκτονική κ.λ.π.- ἀφοῦ φαίνεται νά προϋπήρχε κι αὐτῆς ἀκόμα τῆς ἀνθρωπότητας.

Πρὶν ἀπὸ τῆ δημιουργία τοῦ ὄρατοῦ ὑλικοῦ κόσμου, σύμφωνα μέ τὴν παράδοση τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὁ Θεὸς δημιούργησε τοὺς ἀγγέλους.

Πρωταρχικό λειτουργημάτων τῶν ἀγγέλων ἦταν καὶ εἶναι νά δοξολογοῦν τὸν Θεὸ μέ ὑπερόσμες ψαλμωδίες.

Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη, στὸ βιβλίο τοῦ Ἰώβ, ὁ Θεὸς Δημιουργὸς λέει: «Ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα, ἤνεσάν με φωνὴ μεγάλη πάντες ἀγγελοὶ μου». (Ἰώβ 38,7) Ὅταν δημιουργήθηκαν τὰ ἄστρα, οἱ ἀγγελοὶ μου μέ δοξολόγησαν μέ δυνατὴ φωνή.

Θά μπορούσαμε νά πούμε πὼς ἡ μουσική ἐκτός τοῦ ὅτι ἔρχεται ἀπὸ τὰ βάθη τῶν αἰώνων εἶναι καὶ ἡ τέχνη πού συνυπάρχει στὸν πνευματικό καὶ στὸν ὑλικό κόσμο.

Στὴν Καινὴ Διαθήκη ὁ εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς ἀναφερόμενος στὰ γεγονότα πού ἐκτυλίχθηκαν κατὰ τὴ γέννηση τοῦ Θεανθρώπου Ἰησοῦ Χριστοῦ, λέει: «καὶ ἐξαίφνης ἐγένετο σὺν τῷ ἀγγέλῳ πλῆθος στρατιάς οὐρανοῦ αἰνούντων τὸν Θεὸν καὶ λεγόντων· Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία». (Λουκ. 2,13-14).

Ἐπίσης στὴ Βυζαντινὴ Ὑμνολογία τῶν Χριστουγέννων ἀκοῦμε τὸν ὑπέροχο ὕμνο: «Δεῦτε ἴδωμεν, πιστοί, πού ἐγεννήθη ὁ Χριστός· ἀκολουθήσωμεν λοιπὸν ἔνθα ὀδεύει ὁ ἀστήρ, μετὰ τῶν μάγων ἀνατολῆς τῶν βασιλέων. Ἄγγελοι ὕμνοῦσιν ἀκαταπαύστως ἐκεῖ. Ποιμένες ἀγραυλοῦσιν ᾠδὴν ἐπάξιον. Δόξα ἐν Ὑψίστοις λέγοντες, τῷ σήμερον ἐν σπη-

λαίῳ τεχθέντι ἐκ τῆς Παρθένου καὶ Θεοτόκου ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας».

Τὴν τέχνη λοιπὸν πού ἀρχικά κατεῖχαν οἱ πνευματικὲς ὀντότητες, οἱ ἄγγελοι, χιλιετηρίδες μετὰ, τὴν ἔμαθαν καὶ τὴν ἀνέπτυξαν καὶ οἱ ἄνθρωποι σὲ ὅλα τὰ μῆκη καὶ πλάτη τῆς γῆς.

Ἡ μουσική χρειάστηκε δεκάδες αἰῶνες γιὰ νά ἐξελιχθεῖ στὴ μορφή πού τὴ γνωρίζουμε σήμερα. Ἀπὸ τὴν ἀρχαία ἐποχή μέχρι τὸν 15ο αἰῶνα περίπου, κάθε περιοχὴ τῆς γῆς, κάθε φυλὴ

καὶ πολιτισμὸς εἶχαν τὴ δική τους μουσική καὶ τρόπο ἀντίληψης τῶν διαστημάτων τοῦ μουσικοῦ ἤχου, τίς δικές τους κλίμακες καὶ μουσικά ὄργανα.

Ἡ μουσική ἄρχισε νά ἀποκτᾶ μίαν ἐνιαία μορφή καὶ κανόνες μετὰ τὸν συγκερασμὸ, δηλαδή τὸν διαχωρισμὸ τῶν μουσικῶν διαστημάτων σὲ δώδεκα ἴσα ἡμιτόνια. Τότε ἄρχισε, στίς εὐρωπαϊκὲς χώρες, νά ἀναπτύσσεται καὶ νά ἐξαπλώνεται

ἡ λεγόμενη Εὐρωπαϊκὴ Μουσική, μέ δικὸ τῆς τρόπο γραφῆς (πεντάγραμμο) καὶ μέ κοινούς κανόνες ἀρμονίας, πού δὲν ἐπιδέχονται πλέον ἀμφισβήτηση ἀπὸ κανένα.

Ἔτσι μιλάμε πιά γιὰ ἓνα ἐνιαῖο σύστημα μουσικῆς, τὸ ὁποῖο ἔχει υἱοθετηθεῖ, διδάσκεται καὶ χρησιμοποιεῖται παγκόσμια. Ὑπάρχουν φυσικά καὶ κάποια ἄλλα μουσικά συστήματα, παραδοσιακῆς κυρίως μουσικῆς διάφορων λαῶν, πού παραμένουν καὶ χρησιμοποιοῦνται, ὅπως ἡ Βυζαντινὴ μουσική, ἡ παραδοσιακὴ μουσική τῆς Ἑλλάδας, τῶν χωρῶν τῆς Μέσης Ανατολῆς (Συρίας, Ἰράν κ.ἄ.) καὶ τῶν χωρῶν τῆς Ἀσίας καὶ Ἄπω Ανατολῆς (Ἰνδίας, Κίνας, Ἰαπωνίας κ.λ.π.). Φυσικά καὶ σὲ αὐτὲς τίς χώρες, ἐκτός ἀπὸ τὴν παραδοσιακὴ μουσική

